

- Leftwich, A. (1993). Governance, Democracy and Development in the Third World. *Third World Quarterly*, 14, pp: 605-24.
- Leftwich, A. (1994). Governance, the state and the politics of development, development and change. 25, pp: 363-86.
- Levine, R. A. (1992). A Sensitivity Analysis of Cross-Country Growth Regressions. *American Economic Review*, 63, pp: 942-82.
- Marsh, R. (1979). Does Democracy Hinder Economic Development in the latecomer Developing Nations? *Comparative Social Research* 215-48.
- Myrdal, G. (1957). *Economic Theory and Underdeveloped Regions*. London: Duckworth.
- Myrdal, G. (1968). *Asian Drama*. 3 vol. New York: Pantheon.
- Olson, M. (1982). *The Rise and Decline of Nations: Economic Growth, Stagflation and social Rigidity*. New Haven: Yale University Press.
- Olson, M. (1993). Dictatorship, Democracy, and Development. *The American Political Science Review*, Vol. 87 (3), pp: 567-576.
- Olson, M. (1990). *How Bright are the Northern Lights? Land :School of Management*.
- Olson, M. J. (1963). Rapid Growth as a Destabilizing force. *Journal of Economic History*, Vol. 23 (4) . pp: 529-552.
- Pourgerani, A. (1988). The Political Economy of Development: A Cross -National Causality Test of the Development -Democracy -Growth Hypothesis. *Public Choice*, 58, pp: 123-41.
- Przeworski, A. & Limongi, F. (1993). Political Regimes and Economic Growth. *The Journal of Economic Perspectives*, Vol. 7 (3) . pp: 51- 69.
- Ragin, C. (1983). Theory and Method in Comparative Research Two Strategies. *Social Forces*
- Ragin, C. (2000). *Fuzzy-Set Social Science*. Chicago: The University Chicago Press.
- Ragin, C. (2008). *Redesigning Social Inquiry: Fuzzy Sets and Beyond*. The University of Chicago Press.
- Ragin, C. (2008). USER'S GUIDE TO Fuzzy-Set / Qualitative Comparative Analysis, Department of Sociology University of Arizona.
- Rihoux, B. and Ragin, C. (2009). *Configurational Comparative Methods: Qualitative Comparative Analysis and Related Techniques*. London: Sage Publication, Inc.
- Scully, G.A. (1991). Ranking Economic Liberty Across Countries. *Public choice*, 52, pp: 121-69.
- Spindler, Z. (1991). Liberty and Development: A Further Empirical Perspective. *Public Choice*, 69, pp: 197-210.
- Ted Robert Gurr, M. G. (عبد الجبار). *Polity IV Project: Political Regime Characteristics and Transitions 1800-2008*. *Principal Investigators George Mason University and Colorado State University*, Founder University Maryland, March, 2010.
- Worthes, F. A. (1988). Political Liberty and Social Development: An Empirical Investigation. *Public Choice*, 58, pp: 45-71.
- Wade, R. (1990). *Governing the market: Economic Theory and the Role of Government in East Asian Industrialization*. Princeton: Princeton University Press.
- Weede, E. (1983). The Impact of Democracy on Economic Growth: Some Evidence from Cross-national Analysis. *Kyklos*, 39: 21-36.

- Bollen, K. a. (1985). Political democracy and the size distribution of income. *American Sociological Review*, 50, Pp. 438-57.
- Bradshaw, Y. W and Huang, J. (1991). Intensifying Global Dependency: Foreign Debt, Structural Adjustment, and Third World Underdevelopment. *Sociological Quarterly*, 32, Pp.321-342.
- Bradshaw, Y. W. & Huang, J. (1991). Intensifying Global Dependency: Foreign Debt, Structural Adjustment, and Third World Underdevelopment. *Sociological Quarterly*, 32, Pp. 321-342.
- Center for international comparison of production income and prices university of Pennsylvania.
- Curtright, P. (1966). *Class, Status, and Power: Social Stratification in Comparative Perspective*. New York: The Free Press, Pp: 574-81.
- Curtright, P. and Willey, J.A. (1969). "Modernization and Political Representation: 1927-1966." *Studies in Comparative International Development* 5, Pp: 23-44.
- Diamond, L. (1992). Economic Development and Democracy Reconsidered. *American Behavioral Science*, pp: 450-499.
- Dick, W. (1974). Authoritarian versus Nonauthoritarian Approaches to Economic Development. *Journal of Political Economy* July/August: 817-27.
- Gerschenkron, A. (1962). *Economic Backwardness in Historical Perspective*. Cambridge, Mass.: Belknap.
- Hannan, M. A. (February 1981). Dynamics of Formal Political Structure: An Event-History Analysis. *American Sociological Review*, Pp: 19-35.
- Huang, J. (2003-4). The Dimensionality and Measurement of Economic Dependency A Research Note. *International Journal of Sociology*, 33 (4), Pp: 82-98.
- Hirschman, A. (1958). *The Strategy of Economic Development*. New Haven: Yale University Press.
- Huber, E., Rueschmeyer, D. & Stephens J. D. (1993). The Impact of Economic Development on Democracy. *The Journal of Economic Perspectives*, Vol. 7 (3), pp: 71-86.
- Huntington, S. P. (1975). Political Development. F. a. Greenstein, in *Hand book of political science: reading*. Addison-Wesley.
- Jakman, J. W. (1973). Political democracy and social equality: A Comparative analysis. *American Sociological Review*, 39, Pp: 29-45.
- (2003). *Index of economic freedom: The heritage foundation and Dow Jones & company Inc wall street journal*.
- Jacobs, Norman (1966). *The Sociology of Development: Iran as Asian Case Study*, Praeger Special Studies in International Economics and Development, New York: Fredrick A. Praeger, Publisher.
- Kent, R. (2008). Using fs-QCA. A Brief Guide and Workshop for Fuzzy-Set Qualitative Comparative Analysis. <http://www.coss.ac.uk/publications/teaching/2008-10.pdf>
- Kerbo, h. R. (2003). *Social Stratification and inequality, Class Conflict in Historical, Comparative and Global Perspective*. MCGRAWHILL, fifth edition.

لی، ۱۳۸۶. *دموکراتیزاسیون در ایران*. تهران: آگاه.

سیانپور سمود، ۱۳۸۵. *جهانی شدن و دموکراسی در ایران*. تهران: نگاه معاصر.

محمدرضایضا، ۱۳۸۸. *روش شناسی مطالعات انقلاب* با تأکید بر انقلاب اسلامی ایران. تهران: شبکه اندام خمینی (ره) و انقلاب اسلامی، معاونت پژوهشی.

براهیم، ۱۳۸۳. *دولت پهلوی و توسعه اقتصادی*. تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی.

ده، ۱۳۸۵. *توسعه انسانی در ایران*. فصلنامه علمی پژوهشی *راه اجتماعی*، سال ششم، ۲۴.

محمد و علی ساجی، پاییز ۱۳۸۴. *تبیین جامعه شناسی دموکراتیزاسیون در ایران*. مجله جامعه

ی ایران دوره ششم (شماره ۱۴)، صص: ۳۷-۳۰.

آزادی، حسین، ۱۳۸۱. *مدارهای توسعه*. پانفگی در اقتصاد ایران. تهران: نشر نی.

کاظم، ۱۳۸۸. *جوزایران عقب ماند و غرب پیش رفت*. چاپ انتشاردهم، تهران: نشر توسعه.

لان، ۱۳۸۸. *مقاومت شکننده*. تاریخ تحولات اجتماعی ایران از سقوط پهلوی پس از انقلاب

سی ایران، ترجمه ۱. تدوین: چاپ دوم، تهران: مؤسسه خدمات فرهنگی رسا.

زاد، ۲، صص: ۲، جاسی، و ساجی شیری زاده، ۱۳۸۲. *شاخص آزادی اقتصادی ایران* با

نبرد شاخص آزادی اقتصادی مرتبج. تهران: مؤسسه تحقیقاتی تدبیر اقتصاد.

به، آ، آدریان، ۱۳۸۵. *دولت های توسعه*. گریا ایران امنیت سیاست در توسعه. ترجمه جواد افشار

مشهد: مؤسسه پژوهشی نگار.

دریک، بهمن ماه ۱۳۸۷. *شاخص های تحریرهای توزیع درآمد در مناطق شهری و روستایی کشور*

۱-۱۳۸۸. مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام، گروه پژوهشی شاخص سازی

بنده پژوهشی معاونت پژوهشی ملی اقتصادی.

صمد، ۱۳۸۵. *نوسازی و اصلاحات در ایران* از اندیشه تا عمل ۱. چاپ اول، تهران: نشر توس.

رحمان، ۱۳۵۸. *نگارن توسعه و توسعه در ایران*. چاپ اول، تهران: خوارزمی.

ن، ساجی و مایرون، واینر، ۱۳۹۹. *درکی توسعه سیاسی*. ترجمه پژوهشگره مطالعات راهبردی.

ن: انتشارات پژوهشگره مطالعات راهبردی.

کاتوزیان، محمد علی، ۱۳۸۶. *چاپ سیزدهم*. اقتصاد سیاسی ایران از مشروطیت تا پایان سلطه

ن: ترجمه محمدرضا نفیسی و گائیز موزیری، تهران: نشر مرکز.

Abowaleh, A. r. (2000). *Islam and Democracy State-Society Relations in Dev*

Countries, 1994-1980. New York and London: Garland Publishing, inc.

Adelman, I. a. (1967). *Society, Politics and Economic Development*. Baltimore: John I

University Press.

منابع

آبراهامیان، پروانه. ۱۳۹۶. مقالاتی در جامعه‌شناسی سیاسی ایران. ترجمه سهیلا قازستانی. چاپ اول. تهران: نشر شیرازه.

آرسن و همکاران (چاپ دوم ۱۳۸۲). دموکراسی و توسعه: پژوهشی آماری. لغت و بیج (احمد علیقلیان و افشین خاکباز، مترجم) در دموکراسی و توسعه (ص. ۱۰۲-۹۲). تهران: طرح نو.

اسکالوز، ریچارد. ۱۳۸۲. به سوی نظریه دموکراسی توسعه‌گرا. لغت و بیج (افشین خاکباز، مترجم) در دموکراسی و توسعه (ص. ۶۱-۳۳). تهران: انتشارات طرح نو.

اشرف، احمد. ۱۳۵۹. منابع تاریخی رشد سرمایه‌داری در ایران دوره قاجاریه. تهران: پیام.

اوازه، پیتز. ۱۳۸۲. چاپ دوم. توسعه یا جهول: نقش دولت در تحول صنعتی. ترجمه عباس محجر و عباس زید. تهران: طرح نو.

بحرانی، محمد حسین. ۱۳۸۸. طبقه متوسط و تحولات سیاسی در ایران معاصر (۱۳۸۰-۱۳۴۰). پژوهشی در گفت‌وگوهای سیاسی تشریحی، سیاسی در ایران. تهران: آگه.

پیمان، حبیب‌الله. ۱۳۷۴. درباره استبداد ایرانی در کتاب توسعه به کوشش جواد موسوی خوزستانی، شماره ۱۰.

تاقی، حسین، و نادری، ا. ۱۳۸۶. تجزیه و تحلیل شاخص آزادی اقتصادی ایران از دیدگاه بنیاد هریجیج. بررسی‌های بازرگانی، شماره ۲۵.

چلبی، سعید. ۱۳۷۵. نظام اجتماعی تهران: نشر نی.

چلبی، سعید و حسین آگری، پاییز ۱۳۸۶. توسعه سیاسی، توسعه اقتصادی و نابرابری اجتماعی. مطالعه تطبیقی - طولی (۱۹۷۰-۱۲۰۰). مجله جامعه‌شناسی ایران، دوره ششم (شماره ۴)، صص. ۴۶-۲۸.

چلبی، سعید و غلامرضا مظفری. بهار ۱۳۸۶. مطالعه تطبیقی - تاریخی رابطه ساختار سیاسی با توسعه اقتصادی. مجله جامعه‌شناسی ایران، دوره هشتم (شماره ۱)، صص. ۵۱-۳.

چلبی، سعید. ۱۳۸۷-۱۳۸۶. روش تطبیقی کیفی. جزوه درسی دوره دکتری. تهران: دانشگاه تربیت مدرس. حاجی یوسفی، امیر محمد. ۱۳۷۸. دولت، نفت و توسعه اقتصادی در ایران. تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی.

وزارتی، ایرامیم. ۱۳۹۶. آشنایی با اقتصاد ایران. تهران: نشر نی.

رضا طلی، علی. ۱۳۹۷. جامعه‌شناسی نخبه‌گشایی در ایران. چاپ هشتم. تهران: نشر نی.

ریگنی، چارلز. ۱۳۸۸. روش تطبیقی تراسوی روش‌های کمی و کیفی. ترجمه محمد فاضلی. تهران: آگه.

بر دوره تاریخی است. (توسعه اقتصادی و توسعه انسانی از جمله شروطی بودند دوره با ملاک‌های متناظر کالیبره شدند). در جدول پیوست ۲ درجات سه‌گانه مجموعه‌ها ملاحظه می‌شود.

جدول ۲- پیوست درجات سه‌گانه عضویت در مجموعه‌ها

شروط نتیجه	عضویت کامل در مجموعه membership Full	نقطه قطع cut-point	عدم عضویت کامل در مجموعه Non-fullmembership	
			کامل تا ۱۰	کامل تا ۱۰
ضریب جینی	۰.۵	۰.۳	۰.۱	۰.۱
درصد سهم ۴ دهک پایین درآمدی از کل درآمدی کشور	۱۲	۱۷	۲۰	۲۰
تولید ناخالص داخلی سرانه PPP	۳۰۰۰۰	۸۰۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰
نسبت سرمایه‌گذاری از GDP	۵۰	۲۵	۱۰	۱۰
نسبت سیاسی (دموکراسی) ۱۰-۵	۹	۲	۳	۳
نسبت مشارک دولت از GDP	۶۵	۳۰	۱۰	۱۰
نسبت درآمد نفت از کل بودجه دولت	۲۲	۲۰	۱۰	۱۰
نسبت مالیات از درآمدهای دولت	۹۰	۴۰	۲۰	۲۰
شاخص توسعه انسانی HDI	۰.۹۱	۰.۵۶	۰.۳۳	۰.۳۳

ایران اهمیت بیش تری (شرط سازگاری، یکی) داشته‌اند.

نتایج به دست آمده مؤید نقش دولت به عنوان کارگر اصلی توسعه در ایران معاصر می‌باشد. وابستگی و خوداتکایی دولت‌ها که با اتکا به درآمدهای نفتی و احساس بی‌بازاری از جامعه (درآمدهای مالیاتی) و درخواست‌های آن همراه بوده، حاکی از آن است که توسعه ظرفیت‌های اقتصادی و درآمدهای کشور مادامی که سازوکارهای ارتباط جامعه با دولت فراهم نباشد و به ویژه در شرایطی که بخش عمده درآمدها با اتکا به فروش مواد اولیه تأمین شود و ساختار سیاسی موجود نیز شرایط دسترسی برابر به قدرت و فرصت‌های تصمیم‌گیری را ایجاد ننماید، می‌تواند بالقوه زمینه‌ساز استفاده از قدرت، رانت‌جویی و افزایش مفاسد مالی و اقتصادی را فراهم نماید و در نتیجه در فرصت‌های توزیعی و تخصیص بهینه منابع محدودیت ایجاد نماید. لذا آثار رشد اقتصادی در صورتی که توسعه و بهزیستی شرایط زندگی و کاهش تبعیض در دسترسی به منابع ارزشمند اجتماعی و از جمله درآمد، می‌انجامد که با توزیع عادلانه منابع قدرت و سهم شدن جامعه مدنی، سازوکار سهم شدن آحاد جامعه در منابع رشد و برابری در ورود به فضای رقابتی فراهم شود. این امر دال بر تأیید مدل ترکیبی و اثرگذاری عطفی متغیرهای توسعه اقتصادی، سیاسی، جامعه مدنی، وابستگی دولت‌ها به منابع اولیه (ساختار رانتیر دولت) در نابرابری‌های درآمدی در ایران است.

نتیجه‌نویسی

سه شرط ضروری برای کالبره کردن یا واسنجی درجه عضویت در مجموعه‌ها، تعیین شرایط عضویت کامل، عدم عضویت کامل و نقطه تقاطع عضویت در هر مجموعه است. برای انجام این مهم مراحل زیر طی شد. ابتدا از سری زمانی شاخص‌های مربوط به هر دوره میانگین گرفته شد و به این ترتیب برای شش مورد (شش دوره تاریخی) اعدادی که نتایج میزان حضور آن متغیر در مورد مربوط می‌باشند، شناسایی و به قابل داده نرم‌افزار Fuzzy منطق انتقال گردید. تعیین درجه عضویت توابع فازی برخلاف تحلیل‌های کمی که بر اساس میانگین توزیع متغیر تعیین می‌گردد، کاملاً تابع دانش نظری در خصوص موضوع مربوط می‌باشند، لذا ضروری است که آستانه‌ها و تفسیر درجات داده‌ها با عنایت به ذخیره دانش موجود انجام شود. در این مقاله تعیین سه ارزش مهم در تعیین میزان عضویت با

س سازگاری هر دو مسیر ۱ می‌باشد. اما پوشش مرکب مسیر اول ۰.۷۱ و مسیر ۲ می‌باشد. همچنین پوشش منحصر به فرد مسیر اول ۰.۳۹ و مسیر دوم ۰.۰۴ است. یعنی سازگاری و پوشش مسیرهای ارائه شده به ترتیب ۱ و ۰.۷۵ می‌باشد.

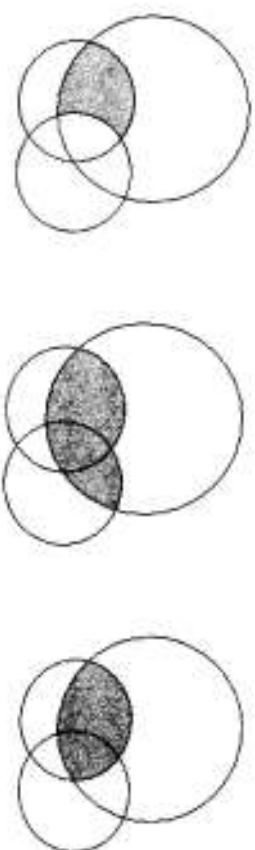
بحث و نتیجه‌گیری

ر، واکاوی شرایط علی نابرابری‌های درآمدی - با تأکید بر توسعه اقتصادی و توسعه اقتصادی و دور طی دوره تاریخی شصت و چهارساله در ایران را مدنظر داشت. در خصوص توسعه اقتصادی و دموکراسی با برابری و رفع تبعیض‌های اجتماعی، استقلال‌های درگیرگانه‌ای اقامه شده است. مدل نظری راهنمای این مطالعه، ترکیبی از رویکردهای سازشی، وابستگی (موقعیت در نظام جهانی) و نظریه دولت توسعه‌گرا (خودگردانی ساختار رانتیر و روابط دولت - جامعه) بود. از آنجا که بر این اساس، توسعه ظرفیت‌های سیاسی و سیاسی به کاهش تبعیض و نابرابری می‌انجامد، سوبه مقابل نابرابری (نبود لحاظ شد.

ی نقش منفرد توسعه اقتصادی در برابری درآمدی (نبود نابرابری) فرض لازم بودن اقتصادی برای برابری درآمدی در شش دوره تاریخی ایران را تأیید نمود. بررسی م و کفایت دموکراسی مؤید نه لازم و نه کافی بودن دموکراسی برای برابری بوده و حاکی از نقش آن به صورت ترکیبی و با حضور متغیرهای دیگر است. با شروط مورد بررسی در این مطالعه، قدرت جامعه یکی از شروطی است که به توسعه دموکراسی شرط کافی برابری درآمدی است. به عبارتی نه قدرت جامعه و نه می به تنهایی شرط لازم یا کافی برای برابری درآمدی نیست، اما اجتماع این دو عنوان شرط کافی عمل می‌نماید. وابستگی دولت که با نسبت بالای صادرات مواد واردات صنعتی مشخص می‌شود، شرط لازم نابرابری درآمدی و قدرت و خود را در دولت که با بحث اندازه دولت و وابستگی بودجه دولتی به درآمدهای نفتی می‌گردد، شرط کافی نابرابری درآمدی در شش دوره تاریخی مورد بررسی است. ولاً در پدیده‌های اجتماعی ترکیب شرایط علی اثرات متفاوتی از علت‌های منفرد نمایانند. مسر اول ترکیب علت کافی، حاکی از آن است که وابستگی در کنار نبود

دوره‌های تاریخی در مجموعه‌ها، جدول ۲، ویژگی مشترک دو دوره، وابستگی دولت‌ها و نبود دموکراسی است. اما ویژگی متمایز کننده مسیر اول، نبود توسعه اقتصادی و نبود قدرت دولت و عکس آن در دوره بعدی است. به عبارتی توسعه اقتصادی و قدرت دولت در کنار نبود دموکراسی و وابستگی دولت‌ها، علیت ترکیبی کافی در رخداد نابرابری درآمدی است و توسعه وابستگی اقتصادی و عدم قدرت دولت در کنار نبود دموکراسی، وابستگی دولت‌ها و عدم قدرت جامعه نیز همان نتیجه را در پی داشته است. هر چند که مسیر اول، شاخص پوشش منحصر به فرد بالاتری دارد. شاخص پوشش^۱، اهمیت تجربی علی تحت مطالعه را نشان می‌دهد^۲ و قابل قیاس با واریانس تبیین شده در رگرسیون می‌باشد (گت، ۲۰۰۸). تجزیه این شاخص به دو شاخص پوشش منحصر به فرد^۳ و پوشش خام (مرکب)^۴ نیز در مسیرهای علی کافی قابل محاسبه است. پوشش منحصر به فرد، پوشش منحصر هر مسیر علی و پوشش خام یا مرکب، اجتماع مسیرهای علی کافی است. این دو الزاماً برابر نیستند چرا که ممکن است مسیرهای علی همپوشی داشته باشند. نمایش تصویری سه شاخص پوشش در نمودار زیر قابل ارائه می‌باشند.

نمودار ۸. شاخص‌های پوشش مسیرهای علی

پوشش منحصر به فرد (Unique coverage)
پوشش مرکب (Solution coverage)
پوشش خام یا مرکب (Raw coverage)

به قدرت اتفاق افتاده‌اند نیز مشخص می‌شوند. نتیجه جدول صدف و کذب فزاری در حاضر نشان می‌دهد، سه مسیر علی از نظر شاخص سازگاری شرط کفایت ترکیبی نه‌اند و بقیه ترکیب‌ها در فرایند به حداقل رساندن شرایط حذف شده‌اند. پس از نهایی بر روی سه مسیر موجود در نهایت دو مسیر جداگانه برای رخداد نابرابری درآمدی در ایران وجود دارد که هر کدام از آن‌ها شرط عطفی کافی تلقی می‌شوند.

جدول ۳. نتیجه پورسی مسیرهای علی کافی نابرابری درآمدی

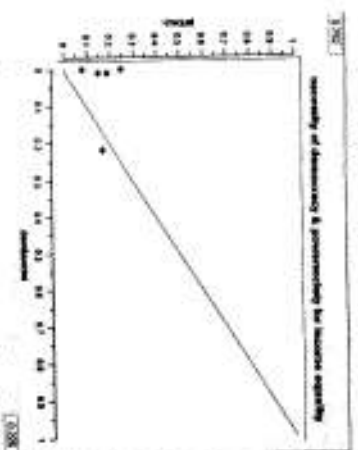
مشخص سازگاری consistency	شاخص پوشش منحصر به فرد Unique coverage	شاخص پوشش خام یا مرکب Raw coverage	مسیرهای علی
۱	۰.۳۹	۰.۷۱	مسیرهای علی - توسعه اقتصادی ^۱ - قدرت دموکراسی ^۲ و وابستگی اقتصادی ^۳ - قدرت دولت
۱	۰.۰۳	۰.۳۵	مسیرهای علی - دموکراسی ^۲ و وابستگی اقتصادی ^۳ - قدرت دولت

پوشش کل: ۰.۷۵ - شاخص سازگاری کل: ۱
مسیر اول: - توسعه اقتصادی^۱ - قدرت دولت^۲ - دموکراسی^۳ و وابستگی
بر دوم: توسعه اقتصادی^۱ - قدرت دولت^۲ - دموکراسی^۳ و وابستگی^۴ - قدرت جامعه

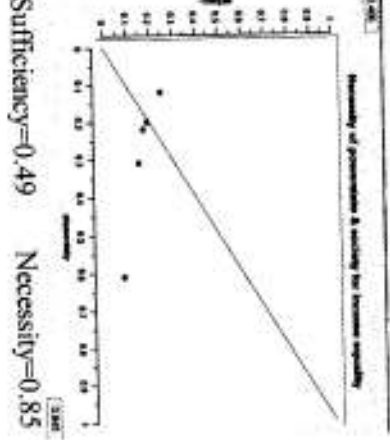
نهایت دو مسیر علیت ترکیبی کافی تشخیص داده شده نابرابری‌های درآمدی در شامل نبود توسعه، قدرت دولت و دموکراسی در کنار حضور وابستگی و مسیر دوم اقتصادی، قدرت دولت و وابستگی آن، به همراه نبود دموکراسی و قدرت جامعه در اول پیش‌تر با شرایط دو دوره ۳۲-۱۳۲ و ۴۲-۱۳۳۲ (فراوانی، ۲) و مسیر دوم

در نمودارهای ۶ و ۷ اجتماع دو شرط قدرت جامعه و دولت و دموکراسی و قدرت جامعه با برابری درآمدی نیز مورد بررسی قرار گرفت. بر اساس شاخص سازگاری نمودار شش، قدرت دولت و جامعه (اجتماع دو شرط علی) شرط کافی برابری درآمدی و قدرت جامعه و دموکراسی نیز شرط لازم آن محسوب می‌شود. به عبارتی جامعه قوی به همراه دولت قوی شرط کافی برابری درآمدی و جامعه قوی و دموکراسی شرط لازم ایجاد برابری درآمدی است.

نمودار ۷ پراکنده‌گی امتیازات فازی شرط لازم دموکراسی و قدرت جامعه و برابری درآمد

نمودار ۶ پراکنده‌گی امتیازات فازی شرط لازم قدرت دولت و جامعه و برابری درآمد

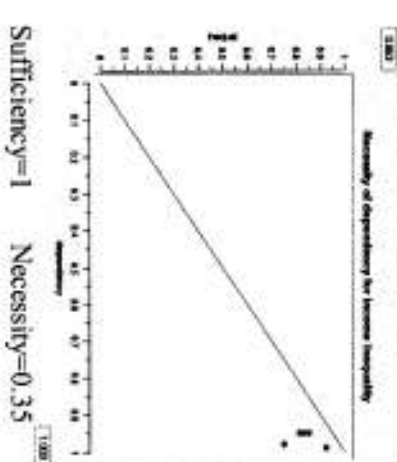

Sufficiency=0.79 Necessity=0.22 (Figure 7)
Sufficiency=0.49 Necessity=0.85 (Figure 6)

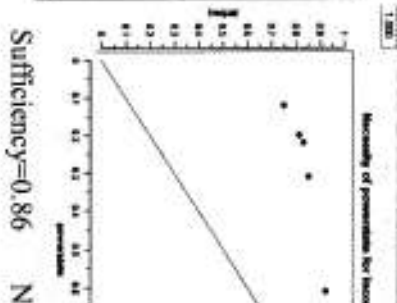
بررسی عملیت‌های عطفی (توکیفی) ازبر اساس مدل نظری، پنج شرط در این بررسی مدل نظر قرار گرفت. برای این پنج شرط، سی و دو ترکیب علی متصور است (۲۱۰) که در این جا تعداد شرایط می‌باشد. نرم افزار FS/QCA با ایجاد الگوریتم صدق و کذب فازی ترکیب‌های ممکن شرایط علی در بین موارد را در ردیف‌های جداگانه محاسبه نموده و فراوانی موارد در هر ترکیب را نشان می‌دهد. در جدول صدق و کذب فازی، به مواردی که نمره فازی بالاتر از ۰.۵ باشد نمره ۱ و کمتر از ۰.۵ نمره صفر تلقی می‌گردد. در این جدول شاخص سازگاری هر ردیف به بیان دیگری می‌تواند به بیان دیگری بیان شود.

۳ و ۴ شروط علی قدرت دولت (دولت بزرگ و رانتیرا) و وابستگی را می‌باشد. بر اساس شاخص سازگاری، قدرت دولت شرط کافی و وابستگی لازم نابرابری درآمدی می‌باشد.

نمودار ۴ پراکنده‌گی امتیازات فازی شرط لازم وابستگی اقتصادی و نابرابری درآمد

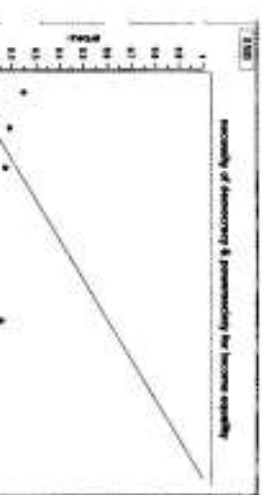

نمودار ۳ پراکنده‌گی امتیازات فازی شرط لازم دولت و نابرابری درآمد

اخصاص به واری شرط علی قدرت جامعه و برابری درآمدی دارد. بر سازگاری، قدرت جامعه نه شرط لازم و نه کافی برابری درآمدی است.

نمودار ۵ پراکنده‌گی امتیازات فازی شرط لازم قدرت جامعه و برابری

Sufficiency=1 Necessity=0.35 (Figure 4)
Sufficiency=0.86 Necessity=0.14 (Figure 3)

ادامه داشته است. از سوی دیگر انگاه دولت به درآمدهای نفتی نیز از سال ۳۲ به بعد روند رو به افزایش داشته و به این ترتیب ایران به غیر از دوره ۱۳۳۲-۱۳۲۰ در سایر دوره‌ها تعلق زیادی به مجموعه دولت رانتیر داشته است. بیش‌ترین میزان وابستگی به درآمدهای نفتی در دوره سازندگی (۱۳۷۶-۱۳۶۸) بوده است، به طوری که نزدیک به ۶۰ درصد بودجه دولت از محل درآمدهای نفتی تأمین می‌شده است. بزرگی و قدرت دولت با نسبت مخارج دولت از GDP به دست آمد. دامنه تغییرات آن در شش دوره مذکور بین ۱۵ تا ۳۲ درصد می‌باشد (که کم‌ترین آن در دوره ۱۳۳۲-۱۳۲۰ و بیش‌ترین میزان در دوره ۱۳۵۷-۱۳۴۲ می‌باشد) این شاخص در ارزیابی‌های مؤسسات بین‌المللی به عنوان یکی از مؤلفه‌های دخالت دولت در اقتصاد نفتی می‌شود و به عنوان بکن عامل منفی در شاخص توسعه بافکنی و آزادی و برابری در درآمد به شمار می‌آید. وابستگی، قدرت دولت و خودانگاری آن با وجود درآمدهای نفتی، زمینه‌ی توجیهی به جامعه و مطالبات آن را می‌توان در نسبت پایین سهم مالیات از درآمدهای دولت نیز مشاهده نمود. این نسبت در طول دوره مورد بررسی بین ۲۶ تا ۴۷ درصد متغیر است و بیش‌ترین میزان آنکا به جامعه در دوره اول پس از انقلاب و جنگ ایران و عراق بوده است که به همراه پایین آمدن سهم نفت از درآمدهای دولت بوده است.

اما از حیث نابرابری‌های درآمدی، ایران در شش دوره مورد بررسی بیش‌تر عضو مجموعه نابرابر درآمدهای بوده است. بیش‌ترین عضویت در دوره آخر قبل از انقلاب اسلامی و کم‌ترین آن در دو دوره سازندگی و اصلاحات می‌باشد.

جدول ۲ ملاحظه می‌شود در خصوص ضریب نابرابری درآمدی در دو دوره دست نیست، اما در طول چهار دوره دیگر بیش‌ترین نابرابری در فاصله ۱۳۳۲-۱۳۳۲ و کم‌ترین آن در اولین دوره بعد از انقلاب (از ۱۳۵۷ تا پایان جنگ عراق) می‌باشد. همچنین از لحاظ میزان برخورداری چهار دهک پایین از سرین میزان (بیش‌ترین نابرابری) در دوره سوم و بیش‌ترین برخورداری درآمدهای در دوره پنجم (۱۳۶۸-۱۳۶۸) می‌باشد. به عبارتی سهم گروه‌های پایین درآمدهای در این دوره افزایش یافته است. تولید ناخالص داخلی سرانه در دوره ۱۳۲۰ تا ۱۳۳۲، به ۱۰۹۲۴ در دوره ۸۴-۱۳۷۶ افزایش یافته، به میزان در طی دوره شصت ساله بیش از ۴۷ برابر شده است. نسبت از تولید ناخالص، از ۱۸ تا ۳۶ درصد متغیر بوده است. بیش‌ترین سرمایه در دوره مذکور در دوره اول پس از انقلاب بوده است. بررسی امتیازات شش دوره تاریخی ایران (از سال‌های پس از جنگ جهانی دوم تا پایان شصت) در مجموعه توسعه بافکنی اقتصادی نشان می‌دهد در چهار دوره (پس از ۱۳۵۷ تا ۱۳۷۶) عضویت ایران در حد کم‌تر از ۰.۵ و به عبارتی بیش‌تر بوده است. این عضویت تنها در دو دوره ۱۳۳۲ تا ۱۳۵۷ و از ۱۳۷۶ تا ۱۳۸۴ می‌باشد و به عبارتی در این دو دوره می‌توان ایران را نه کاملاً عضو و نه عضو در مجموعه توسعه یافته اقتصادی دانست.

مؤشر کراسی در فاصله دو دوره ۱۳۵۷-۱۳۲۰ حداقل نمره مقیاس و در دوره پس‌ترین میزان را داشته است. امتیاز عضویت شش دوره مذکور در مجموعه حکاکتی از آن است که در همه دوره‌ها عضویت کم‌تر از نیم (بیش‌تر غیر عضویت). بیش‌ترین امتیاز فازی مربوط به دوره اصلاحات (۰.۴۸) نمره عضویت است. ۱۳۲۰ تا ۱۳۳۲ است که فضای رقابت حزبی کمی باز شده. در دو دوره

اختلاف دهمک‌ها از گزارش مطالعه مرکز تحقیقات مجتمع تشخیص مصلحت نظام (دماک، ۱۳۸۷)، گزارش‌های سری زمانی بانک مرکزی ایران، سالنامه‌های آماری کشور و شاخص قدرت دولت از گزارشات مؤسسه تدبیر اقتصادی در زمینه نحوه شاخص‌سازی مؤشرات بین‌المللی اتخاذ شده است.

نتایج

در جدول ۱ آماره‌های توصیفی مربوط به شاخص‌ها و در جدول ۲ میزان ضمیمیت فازی موارد (دوره‌های تاریخی مورد بررسی ایران)^۱ در مجموعه نتیجه و شرایط علی ملاحظه می‌شود.

جدول ۱. آماره‌های توصیفی موارد (نتیجه و شرایط علی) دوره ششم و چهار ساله ۱۳۸۴-۱۳۳۰

تعداد موارد (Million)	حد اکثر	حد ادنی	میانگین	معیار	
(۲)۳	۰.۶۶۲۳	۰.۰۰۱۵	۰.۳۲	ضمیمت جنینی	
(۱)۵	۱۵.۸	۱.۲۴	۱۴.۶۸	نسبت درآمد چهار دهک پایین	
(۰)۶	۱۰۹۳۴	۳۳۳	۱۰۸۰۰.۶	تولید ناخالص داخلی سرانه	
(۱)۵	۴۳.۳۷	۱۸.۶۸	۳۰.۷۰	نسبت سرمایه گذاری	
(۱)۶	۱.۸۷	-۱۰	۴.۳۸	-۵.۱	دموکراسی (اکثر نمره آنوکراسی از دموکراسی)

(۱)۵	۴۳.۳۷	۸۰.۴	۵.۱۶۸	۸۷.۶۵	نسبت صادرات نفت و گاز از کل صادرات
۶	۸۷.۱	۸۰.۶	-	-	نسبت واردات کالاهای واسطه‌ای سرمایه‌گذاری

۶	۳۳.۷۵	۱۵	۵.۶	۲۱.۸۳	مخارج مصرفی دولت از کل GDP
۶	۵۹.۵۳	۱۲	۱۶.۱۹	۶۶.۳۳	نسبت درآمد نفت از کل بودجه دولت

۶	۳۷.۱	۲۶	۷.۳۷	۳۱.۵۳	نسبت درآمد مالیاتی از کل درآمدهای دولت
(۱)۵	۰.۷۳۶	۰.۳۳	۰.۳۵۸	۰.۵۵	نسبت توسعه نسبی

دانشگاهی و استقلال دولت از جامعه می‌باشد که با نسبت فروش محصولات (گاز) از کل درآمدهای دولت لحاظ شد.

رتبته جامعه با انگاره به محدودیت داده‌های در دسترس تاریخی^۱ به عنوان تابع مدل شاخص ترکیبی توسعه انسانی یا HDI (که خود ترکیبی از امید به زندگی، گسالاتن، میانگین سال‌های رفتن به مدرسه و سرانه تولید ناخالص داخلی است) (۲۰) و نسبت مالیات از کل درآمدهای دولت تعریف شد. بر این اساس هر چه آنها از درآمدهای دولت بالاتر باشد قدرت تاثیرگذاری جامعه بر دولت بیشتر باشد. انگاری و استقلال دولت از جامعه گامی شمرده. همچنین شاخص توسعه ناگراگر ارتقاء سطح زندگی مردم و بهبود شرایط زیست در جامعه است.

در مجموعه نتیجه - نابرابری درآمدی - به عنوان تابع دو بعدی و ترکیبی از^۲ و نسبت درآمد ۴ دهک پایین (۴۰ درصد فقیرتر) تعریف شد.

نیویت موارد در مجموعه‌ها: چنانچه پیش‌تر ذکر شد موارد مطالعه حاضر، شش مورد در ایران هستند. ابتدا شاخص‌های معرفی شده برای دوره ششم و چهار ساله (۱۱) به صورت سری زمانی جمع‌آوری گردید. بر اساس برش دوره مذکور به دوره زمانی میانگین شاخص‌ها (نتیجه و شرایط علی) در هر دوره محاسبه شد. از مجموعه‌ها نقاط سه گانه ضمیمیت تعیین شد و پس از ایجاد نمرات فازی بر اشتراک (نمرات کوچک‌تر) توابع نهایی تعیین گردید.

منابع داده‌ها

مربوط به شرط توسعه اقتصادی از سری زمانی مرکز مقایسه بین‌المللی تولید، است دانشگاه پنسلوانیا و داده‌های منتشر شده بررسی آمارهای اقتصادی در سال ۲۰۱۰، (۲۰۱۰)، داده‌های مربوط به دموکراسی، استناد^۲ و شاخص سیاست از نتایج نتایج ۱۷ دانشگاه ماسون و کراودو با عنوان مشخصات رژیم سیاسی و تحولات ۱۸۰۰، داده‌های مربوط به وابستگی از داده‌های بانک جهانی، شاخص‌های

به برابری قدرت خرید و تغییرات نرخ ارز در سطح بین‌المللی^۱ و نسبت سرمایه‌گذاری (نسبتی از درآمد که پس‌انداز و صرف سرمایه‌گذاری می‌شود) تعریف شد. شرط توسعه سیاسی در این بررسی به مفهوم دموکراسی تعوییل شده است. با استناد به شاخص احصاء شده توسط مؤسسه پولیتی که ابهام اصلی دموکراسی در طی دو قرن را برای کشورهای جهان معرفی نموده است، دموکراسی شامل رقابت‌پذیری مشارکت سیاسی، بازبودن و رقابت‌پذیری ناظر بر انتخاب کارگزاران دولتی و محدودیت‌های ناظر بر رئیس قوه مجریه می‌باشد. دموکراسی نهادینه شده آن نوع دموکراسی است که در آن مشارکت سیاسی کاملاً رقابتی، استخدام کارگزاران از نوع انتخابی و محدودیت‌ها بر رئیس قوه مجریه محکم می‌باشد (در این شاخص، دموکراسی نهادینه شده با ارزش یک و غیرمضمون، آتوکراسی نهادینه شده است که با ارزش صفر نشان داده می‌شود). آتوکراسی نهادینه شده نیز نظام رقیب دموکراسی نهادینه شده است که در آن مشارکت سیاسی رقابتی سرکوب شده با محدود می‌شود، رئیس قوه مجریه در قالب فزاینده منظم انتصابات برگزیده می‌شود و با حداقل محدودیت نهادی اعمال قدرت می‌شود. شاخص سیاست^۲ از کسر نمره آتوکراسی از دموکراسی منتج می‌شود. (ریگین، ۲۰۰۸: ۸۲).

شرط وابستگی در نظام جهانی نیز به عنوان تابع چندشرطی تلقی می‌شود. در ادبیات نظریه وابستگی ایجاد گوناگونی مانند وابستگی سرمایه‌گذاری و تجاری (برادشاو، ۱۹۸۵: ۱۱) و لسی، ۱۹۸۷: ۱۹) برادشاو و هانگ، ۱۹۹۱)، شاخص‌هایی همانند تقوید واردات (هانگ و اسلاسرینسکی، ۲۰۰۳)، تمرکز بر صادرات مواد اولیه (درصد کالاهای اصلی از کل صادرات) و نسبت واردات صنعتی (کالاهای واسطه‌ای و سرمایه‌ای) به کل واردات عنوان شده است. در این مطالعه با توجه به دسترسی به آستانه‌های مورد لزوم، دو بعد آخر (نسبت صادرات مواد اولیه و نسبت واردات صنعتی) مدنظر قرار داده شد.

شرط قدرت دولت، اشاره به درجه منابع سیاسی و اقتصادی در اختیار دولت دارد. تابع دو بعدی قدرت دولت ترکیبی از اندازه دولت و وابستگی آن به فروش مواد اولیه تعریف شد. اندازه دولت، شاخص نسبت هزینه دولت با مصرف دولتی از تولید ناخالص داخلی (GDP) (ایو طالپی، ۲۰۰۰) شاخص آزادی اقتصادی، مؤسسه هریتج^۳ (در نظر گرفته شده است.

یک ابزار خنثی نبوده، حاصل تلاش محقق برای تفسیر شواهد پیرامینای یک روش هم‌گامی از شواهد هستند. (ریگین، ۲۰۰۰: ۳۱۶).

مطالعه حاضر نابرابری درآمدی به عنوان مجموعه نتیجه و وابستگی به نظام جهانی، مصداقی توسعه سیاسی، قدرت دولت و قدرت جامعه به عنوان مجموعه‌های کلی تعریف شده‌اند. شاخص‌های معرفی شده برای هر مفهوم به عنوان یک نوع پیشنهاد می‌شود. نوع ایده آل، ترکیبی افراق آمیز و ساخت‌ذهنی است که می‌تواند با بهای برای تحقیق کیفی و تاریخی محسوب شود (ریگین و زارت، ۱۹۸۳). نوع عملت کل گراییه^۴ داشته، مفاهیم ترکیبی، یا مجموعه‌ای^۵ و سنججه‌هایی برای با این انواع ارائه می‌نماید که ماهیتاً افزودنی و جمیع‌پذیر نیستند. در واقع با این عضویت فازی ترکیب‌های موارد تجربی^۶ با نوع‌های ایده آل و ترکیب‌های هموم مورد نظر، مقایسه می‌شود (ریگین، ۱۹۸۳). تابع عضویت فازی نوعی معنی فازی است. در بررسی حاضر برخی توابع یک بعدی و برخی دو یا چند بعدی داده‌اند.

ملاک‌های تعیین توابع عضویت فازی در هر شرط و نتیجه^۷ معرفی شده است. مگر است که با اتکا به دانش نظری موجود و استنادات ارائه شده در مطالعات ناخالص سازی‌های موسسات و مجامع بین‌المللی (بانک جهانی، برنامه عمران ملل سسه هریتج^۸، مؤسسه پولیتی^۹) سه نقطه آستانه عضویت کامل، نقطه تقاطع و عضویت کامل (با خارج از مجموعه) برای شروط علی و نتیجه تعیین گردید و با نرم افزار مجموعه فازی تحلیل تطبیقی- کیفی^{۱۰} (براست دوم) طراحی شده است (۲۰۰۸). توابع عضویت و شروط وابستگی برای متغیر نتیجه و شروط علی به این^{۱۱} شده شد و نمرات فازی توسط نرم افزار ایجاد گردید.

وسعه اقتصادی با دو ملاک سرانه تولید ناخالص داخلی شاخص PPP (با توجه

میزان عضویت دوره‌های تاریخی در مجموعه نتیجه (پارابری درآمدی) و پنج مجموعه شروع علی، با رجوع به اشارات در منابع موجود تخصصی، شاخص‌سازی‌های بین‌المللی، بررسی رتبه‌بندی‌های جهانی^۱ و مشورت با متخصصان انجام شد. نکته حائز اهمیت دیگر، وجه تاریخی بودن این مطالعه و ضرورت توجه به تغییرات تاریخی برخی شاخص‌ها و واسنجی متفاوت در هر دوره تاریخی است. (توسعه اقتصادی و توسعه انسانی از جمله شروطی بودند که در شش دوره تاریخی با ملاک‌های ستانیزی واسنجی شدند و نقاط برش متفاوتی در هر دوره تعیین شدند).

در مجموع چهار تقابل اصلی بین تحلیل نظریه مجموعه‌ها و رویکرد کمی رایج وجود دارد. ریگین (۲۰۰۸) این چهار تقابل را شامل نظریه مجموعه‌ها در مقابل پیرنده‌های همبستگی، واسنجی در برابر اندازه‌گیری، ترکیب شرایط در برابر متغیرهای مستقل و تحلیل پیچیدگی‌های علی در برابر تحلیل اثرات خالص^۲ ذکر می‌کند. بنابراین بر اساس نرم‌نولوژی مجموعه‌های فازی، از این پس در نوشتار حاضر واژگان روابط مجموعه‌ها، واسنجی شرایط (به جای سنجش متغیرها)، ترکیب‌های بین شرایط علی (به جای متغیرهای مستقل) و تحلیل پیچیدگی‌های علی به کار گرفته خواهد شد. همچنین در پژوهش نظیفی-کیفی باید تعادل خوبی بین تعداد موارد و تعداد شرایط برقرار باشد. تعادل ایده‌آل کاملاً ملاک عددی نداشته و در فرایند آزمایش و خطا محقق می‌شود. در تحلیل Π متوسط (بین ۵ تا ۵۰ مورد)، شرایط بین ۴ تا حداکثر ۶ یا ۷ شرط می‌باشند (ریهو کس و ریگین، ۲۰۰۹: ۲۸). چنانچه پیش از این اشاره شده در بررسی حاضر شش دوره زمانی به عنوان مورد مد نظر قرار خواهند گرفت. لذا در تعیین شرایط علی به این محدودیت توجه شده است.

تعریف توابع و واسنجی نتیجه و شرایط علی

یکی از پارادوکس‌های استفاده از مجموعه‌های فازی در علوم اجتماعی ضرورت اعمال دقت بیش‌تر نسبت به سنجه‌های آماده استفاده رایج^۳ است. به عبارتی مجموعه‌های فازی به

تحلیل مجموعه فازی

معرفی فازی از طریق تأکید بر نظام چند ارزشی، به تنها تقسیم‌بندی واقعیت‌ها و مفاهیمی معرفتی بر مبنای عدم وجود (صفر و یک) را می‌پذیرد؛ بلکه در همین حال سویت و عدم عضویت در مجموعه‌ها را درجه‌بندی می‌کند. در دستگاه معرفتی واقعیت اجتماعی هویت فازی داشته، در آن بر حضور همزمان پیچیدگی، عضویت بی‌میان و میزان عضویت در آن تعریف می‌شود (زاده، ۱۹۶۵؛ کلیر و بوآن، ۱۹۹۷). ضیافت به روش فازی نیز ناظر بر تعیین درجه صدق و کذب عضویت در مجموعه قابل دلیل علی بر مبنای این رجحان مبتنی بر زیرمجموعه یا روابط بین مجموعه‌های

شرایط لازم و کافی در تحلیل فازی

شرایط لازم و یک نتیجه را می‌توان برای هر شرط به طور جداگانه بررسی نمود. با نتیجه باید زیرمجموعه یک به یک علل لازم باشد ($X \leq Y$) همچنین طبق اصل عدم تضاد، هر دو مجموعه همزمان هم صادق و هم ناصحیح نیستند ($X \leq Y$). معیار برای آزمون شرط کافی است (ریگین، ۲۰۰۰؛ چلیبی، ۱۳۸۶: ۶۸-۶۷) و ریگین، ۲۰۰۹: ۱۰۲).

یافت فازی دقت سنجش، مبتنی بر ارزیابی دقیق عضویت در مجموعه‌های فازی مهم با واسنجش^۴ یا تنظیم و تحت قاعده درآوردن مدارج یا فواصل وسیله

بحرانی، ۱۳۳۸؛ زرافعی، ۱۳۳۶؛ شهرام نیا، ۱۳۸۵؛ عباسی، ۱۳۸۳؛ موثقی، ۱۳۸۵) دوره ششم و چهارساله مورد بررسی در جامعه ایران به شش دوره تقسیم شد که هر دوره به عنوان یکی مورد فرض می‌شود. ملاک‌های تمایز دوره‌های تاریخی عمدتاً ناظر به سوگیری‌های اساسی اقتصادی دولت‌ها و امواج دموکراسی (شهرام نیا، ۱۳۸۵) در ایران بوده و شامل موارد زیر می‌باشد:

- دوره نخست ۱۳۳۲-۱۳۳۰: شروع دوره پهلوی دوم تا نهضت ملی شدن صنعت نفت؛ ویژگی متمایز این دوره نقش دولت به عنوان کارگزار توسعه، باز شدن فضای سیاسی و واقعه نهضت ملی شدن صنعت نفت به عنوان دوشین موج دموکراسی خواهی در ایران است.
- دوره دوم ۱۳۳۲-۱۳۳۲: دوره پس از کودتا و تضعیف دموکراسی؛ ویژگی اصلی این دوره گذار از کثرت‌گرایی ماقبل سرمایه‌داری و صنعتی شدن سریع بخش شهری به یاری درآمدهای عظیم نفتی و ایجاد زمینه تغییر ساختار دولت به یک دولت رانتیر یا موجر و تضعیف جامعه مدنی است.

• دوره سوم ۱۳۵۷-۱۳۳۲: اصلاحات ارضی و تشدید وابستگی دولت؛ ویژگی متمایز این دوره، گذار همه‌جانبه به اقتصاد سرمایه‌داری، پایان نظام دهقانی، سهم‌بری در نتیجه اصلاحات ارضی، افزایش درآمد نفت، سرمایه‌گذاری در بخش زیربنایی و صنعت مرتبط با کسک دولت و کشورهای خارجی، افزایش میزان رشد مهارنشده تورم، استفاده از درآمدهای نفتی و کمک‌های خارجی (کاتوزیان، ۱۳۸۶) و دور شدن ایران از حاشیه نظام جهانی به حالت نیمه‌حاشیه‌ای (فوران، ۱۳۷۸) است.

• دوره چهارم ۱۳۶۸-۱۳۵۷: دوره اول انقلاب و جنگ تحمیلی؛ ویژگی اصلی آن وقوع انقلاب اسلامی و تغییر نظام سیاسی، شرایط جنگی و اقتصاد دولتی است.

• دوره پنجم ۱۳۷۶-۱۳۶۸: دوره موسوم به سازندگی؛ در این دوره دیده‌گاه آزادسازی، خصومی‌سازی و توسعه اقتصادی کشور از جهت یافت و طرح تبدیل اقتصادی با دو جزء اساسی خصوصی‌سازی و آزادسازی مطرح شد. این سیاست‌آشنایی را در نتیجه

می‌تعیین درآمد است.

؛ اقتصادی و دموکراسی شرط لازم برابری درآمدی است.

بین مجموعه ترکیبی توسعه اقتصادی، سیاسی، جامعه مدنی قوی، دولت قوی و رنگی، شرط کافی عدم تبعیض و برابری درآمد می‌باشد.

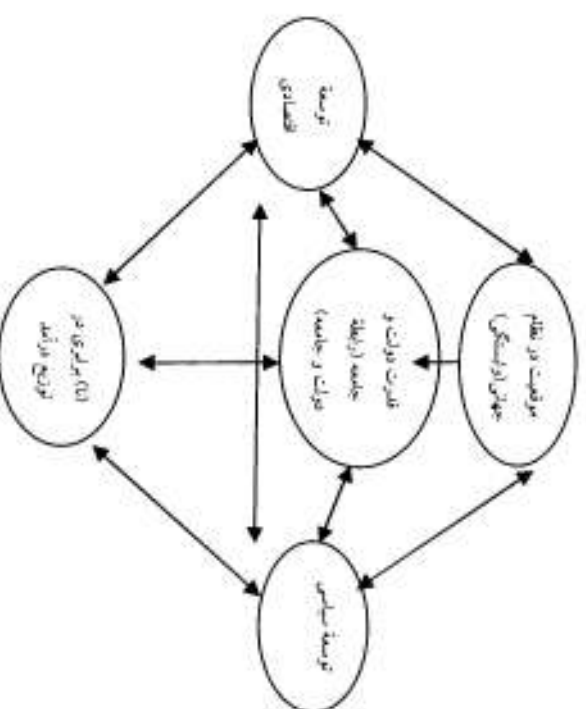
با که این پژوهش مورد‌معمور است، ماهیتاً کل‌نگر بوده، به ترکیب علل نظر دارد. مورد‌معمور در تحقیقات تطبیقی، اهمیت علمی هر عامل بنا به زمینه تغییر در مورد می‌باید تحلیل شواهد مورد به مورد انجام شده، هر مورد یا بقیه مورد‌ها به مثابه شاخص ترکیب‌های مرتب و معنادار با یکدیگر مقایسه شوند. در پژوهش مورد‌معمور تغییرات بلکه تفاوت‌های موجود میان رخدادی واحد، دارای اهمیت است. در نظر با عنایت به تحولات سیاسی جامعه ایران در طول دوره مورد بررسی، سعی به ترکیب علل در شش دوره به عنوان زمینه تاریخی مجزا مورد بررسی قرار

روش تحقیق

الهام رویکرد تطبیقی مورد‌معمور اتخاذ شده است. ویژگی اساسی این رویکرد بررسی روابط میان اجزا در بستر کل، شناسایی علیت‌های ترکیبی و توجه به ویژگی منحصر به فرد تاریخی، تحلیل رخدادها یا توجه به تعامل علل و مانعند و تاریخی از موردها می‌باشد. در بررسی علیت، با عنایت به قابلیت‌های در بررسی شروط منفرد علمی لازم و کافی و علیت‌های ترکیبی، از روش‌های موضوعی‌های قازای در علوم اجتماعی (ریگین^۲، ۲۰۰۸، ۲۰۰۸، ریگین و ریمو کس بررسی موردی دوره‌های تاریخی ایران استفاده شده است.

الهام، بازه زمانی مشخص تاریخی یعنی آغاز دوره پهلوی دوم (۱۳۳۰) تا دوره ۱۳۳۲ را شامل می‌شود. با توجه به رویدادهای مهم جامعه ایران که تحولاتی در سادای، سیاسی و توزیع درآمد ایجاد نموده است و با الهام از آثار مربوط به ایران معاصر (فوران، ۱۳۷۸؛ آبراهامیان، ۱۳۷۶؛ کاتوزیان، ۱۳۸۶؛ ساجدی، ۱۳۸۶؛

متخصص خواهد نمود. در نهایت شرایط علی مذکور در قالب مدل نظری ذیل ارائه می‌شود.

نمودار ۱. مدل علی نابرابری درآمدی

با استناد به این مدل نظری علاوه بر نقش منفرد هر شرط علی در توضیح پیامد یا نتیجه امکان بررسی ترکیب‌های علی نیز وجود دارد. فرضیاتی که بر اساس این مدل گمانه‌زنی می‌شود، بر اساس ترمینولوژی شروط لازم و کافی به شرح زیر تدوین می‌شود.

توسعه اقتصادی، سیاسی و قدرت جامعه هر یک شرط لازم برابری درآمد است. قدرت دولت به تنهایی شرط لازم نابرابری و تبعیض درآمدی است. ساختار رانتیر دولت که به افزایش قدرت دولت و بی‌نیازی آن از جامعه می‌انجامد، شرط لازم تبعیض درآمدی است.

۱۳۷۵، ۱۳۸۳، ۱۳۸۴)، جامعه کم آب و پراکنده و تضاد بین دولت و ملت (اکتوزیان، ۱۳۸۳، ۱۳۸۵)، کهنه و کمبود منابع طبیعی (آبراهامیان ۱۳۷۶) و نقش دولت بر کنترل منابع طبیعی شباهت کمیود آب (علمداری، ۱۳۸۸) را موانع مهم توسعه تلقی می‌کنند. دسته‌بندی قرار دارند که بر نقش دولت‌ها به عنوان کارگزار توسعه تأکید داشته، ملت و جامعه را در این فرایند مدنظر قرار می‌دهند. ناکارآمدی دولت پهلوی در کارکردی (عباسی، ۱۳۸۳)، دولت رانتیر یا موجه و تأثیر آن بر تقویت دولت و بی‌نیازی از مالیات‌بندی و در نتیجه امکان بی‌توجهی به منافع و منافع، جامعه مدنی (حاجی‌پورسفی، ۱۳۸۲: ۶۴) مهم‌ترین تبیین‌های ارائه شده در دست.

چارچوب نظری

با عنایت به چهار رویکرد کلی در تبیین روابط بین توسعه اقتصادی، سیاسی و الگوهای سازگاری (نظریه نوسازی)، تضاد، بدبینانه و نظریه دولت توسعه‌گرا - و ارائه شده در مورد توسعه ایران، و نقش و ماهیت دولت، پیشنهاد می‌شود. در این مطالعه، نابرابری درآمدی به عنوان نتیجه توسعه اقتصادی و سیاسی دو اصلی قلمداد می‌شوند. مدلی ترکیبی است که همزمان از دیدگاه نوسازی مبتنی بر توسعه اقتصادی، سیاسی و برابری درآمد، وابستگی (تأثیر موقعیت جغرافیایی) و نظریه دولت توسعه‌گرا (نوادانگلی) دولت و روابط دولت - بره گرفته است و امکان تکمیل و اصلاح در فرایند جمع‌آوری شواهد را دارا می‌باشد. در این ترکیب علی، توسعه اقتصادی و سیاسی (با تأکید بر دموکراسی، که نشانه‌های قدرت تلقی می‌شود) بر کارگزاران سیاسی (صمدتاً دولت و نیروهای سیاسی) تأثیر گذارده و کم و کیف روابط دولت - جامعه را رقم خواهد زد. از سوی دیگر، با نظام جهانی و وابستگی به آن بر توسعه اقتصادی، سیاسی، قوت دولت و نوع

ظرفیت توسعه گرایان دولت امکان پذیر نیست و انواعی از رابطه بر اساس انواعی از دولت متصور است. رویکرد نهادی - تطبیقی (اوانیز، ۱۳۸۷) بر نقش دولت‌ها در توسعه تأکید زیادی داشته و ساختار دولت و روابط دولت - جامعه، روابط بین بنگاه‌ها و سازمان‌های دولت، روابط این بنگاه‌ها و یکایک شرکت‌ها و الگوی تاریخی روابط بین افراد را مدنظر قرار داده و اثرات نهادی را در تحلیل کنش‌های سازمان و گروه‌های مورد نظر به کار می‌گیرد. اوانیز شرایط ساختاری لازم برای ایضای نقش توسعه‌گرای دولت را وجود دیوانسالاری اقتصادی توانمند (دیوانسالاری به معنای وبری) و منسجم می‌داند. نکته کلیدی مورد توجه اوانیز حفظ تعادل بین خودگردانی و انکاب به جامعه است (همان: ۲۴). دو دیدگاه متمایز (موضع جهانی و پروژه مشترک) در زمینه روابط دولت - جامعه وجود دارد. از نظر ویر، پیش شرط اینکه دیوانسالاری درست عمل کند، جدایی دولت از جامعه است. از دیدگاه نوبل‌پدیده گرابان، شکل‌گیری پیرزده مشترک (هیرشمن، ۱۹۵۸؛ گرشنکرون و رانت‌جویان است. اما دیدگاه موسوم به پروژه مشترک (هیرشمن، ۱۹۵۸؛ گرشنکرون ۱۹۶۲؛ آرمسدن، ۱۹۸۹؛ وید، ۱۹۹۰)، رابطه نزدیک دولت با گروه‌های اجتماعی را برای توسعه دارای اهمیت اساسی می‌داند. چالش اصلی فراروی رویکرد نهادی - تطبیقی، شناخت پویایی‌های روابط دولت و جامعه و فرار دادن آن در کنار فرضیه ویر درباره سازمان دولتی است. به بیان دیگر توان دولت در تحقق توسعه بستگی به رابطه او با جامعه و درجه خودگردانی دولت دارد.

اما تبیین‌های ارائه شده در خصوص موانع توسعه ایران نیز شامل تبیین‌هایی در مورد موانع توسعه اقتصادی با گذار به دموکراسی است. نظریات ارائه شده درباره موانع توسعه ایران در سه گروه کلی قابل طبقه‌بندی است (علمداری، ۱۳۸۸). نظریاتی که موانع را عوامل خارجی (رواسانی، ۱۳۸۶)، یا عوامل فرهنگی و فکری (رضاقلی، ۱۳۷۷؛ زبیا، ۱۳۷۷؛ کلام، ۱۳۷۷؛ چاکویر، ۱۹۶۶) و یا شیوه تولید می‌دانند. گروه اخیر شامل سه دسته نظریه هستند، معتقدان به عدم شیوه فئودالی، به عنوان مانع پیدایش سرمایه‌داری (علمداری، ۱۳۵۸)، ساختار ایلی

و (۱۹) و دوم اینکه در مورد دموکراسی‌های قدیمی‌تر توجه به جلب نظر اکثریت و رضایی، آنان را به سمت سیاست‌های توزیع مجدد سوق داده و چنین می‌به رشد اقتصادی کمک نمی‌کند. لذا هرچه گروه‌های سازمان‌یافته ذینفع باشند، شرایط برای توسعه اقتصادی نامناسب‌تر خواهد بود (اولسون، ۱۹۸۲). مسائل مرتبط با سرمایه‌گذاری و انباشت سرمایه فراموش خواهد شد (۱۱). پرزورسکی و لیمونچی (۱۹۹۳: ۶۱) در مورد کارهای تجربی جهانی در رابطه توسعه و دموکراسی به نتایج هشت پژوهش (آدلمان و مورس، ۱۹۶۶؛ رابطه توانمندسازی و دموکراسی، ۱۹۶۷؛ مارش، ۱۹۷۹؛ کوملی، ۱۹۸۶؛ لاندورا، ۱۹۸۶؛ بدین، ۱۹۸۷؛ هلاویل، ۱۹۹۲) اشاره دارند که مؤید تأثیر مثبت اقتدارگرایان بر ادای است.

د سوم به ارتباط دموکراسی و توسعه، نوعی الگوی بدبینانه است و بر این اعتقاد است که توسعه در بلندمدت سازگار باشد ولی به خودی خود، هیچ‌بسا دموکراسی و توسعه ندارد و عوامل زیادی بر این رابطه تأثیر می‌گذارد. بر (۱۹۹۲) در پژوهش خود ادعا نموده‌اند که ما به این نتیجه رسیدیم که «شاخص برکوت‌ها و آزادی‌های مدنی ارتباط چندانی با میانگین رشد تولید ناخالص و GDP ندارد» (همان: ۹۵۷). همچنین پرزورسکی و لیمونچی (۱۹۹۳: ۶۲) نیز ادعان می‌کنند که «نمی‌دانیم دموکراسی رشد اقتصادی را تقویت می‌کند یا ممانعی بر سر راه آن وارد».

آراء نیز بر نقش دولت دموکراتیک توسعه‌گرا بر تلفیق دموکراسی با رشد قوی و پایدار تأکید دارند (لفت و بیج، ۱۹۹۶). تفاوت‌های بین دولت‌ها در رسیدن برابری با عدم دستیابی به آن‌ها، به محیط تحقق رشد و تخصیبات سیاسی اتخاذ شده‌گی دارد. نمی‌توان به سادگی دموکراسی را شرط کافی برای توسعه یا توسعه را

و سیاسی، یعنی دموکراسی سیاسی حرکت می‌کند (اولسون^۱ ۱۹۹۳). بنابراین دموکراسی به گونه‌ای غیر مستقیم به پیشبرد توسعه اقتصادی کمک می‌کند؛ چرا که سبب تقویت تجارت و رقابت آزاد شده و این خود موجب بهبود شاخص‌های توسعه یعنی رشد کیفیت زندگی یا سطح توسعه انسانی می‌شود (زورهمیز و گلاسه ۱۹۸۸؛ اسکالی و سلوته ۱۹۹۱؛ سپیدلر ۱۹۹۱). بنابر استدلال الگوهای سازگاری، دموکراسی توسعه اقتصادی را افزایش و نابرابری‌های اجتماعی را کاهش می‌دهد.

استدلال دوم، مبتنی بر گرایش دموکراسی به نکیه بر مشارکت مردم است (ویتمن ۱۹۸۹). برای دستیابی به مشارکت گسترده باید شرایطی که نیازهای جمعیت را برآورده می‌سازد، ایجاد شود. به عبارتی نابرابری‌های اجتماعی در جوامع دموکراتیک کم‌تر است. در بلند مدت دموکراسی علاوه بر پیشبرد برابری اجتماعی، توسعه اقتصادی را نیز افزایش می‌دهد. مطالعات زیاد بین‌کشوری از اواخر دهه ۱۹۶۰ تا کنون این فرض را مورد تأیید قرار داده‌اند. این مطالعات با انتخاب کشورهایی مختلف و بررسی‌های عمدتاً طولی و با نکیه‌های بررسی همبستگی، عمدتاً توسعه و دموکراسی را مقوم یکدیگر می‌دانند. برخی دموکراسی را بر تقویت رشد و توسعه مؤثر دانسته و برخی توسعه اقتصادی را موجب ظهور و دوام دموکراسی می‌دانند (کاترایست، ۱۹۶۶؛ اولسون، ۱۹۶۸؛ کاترایست و واپلی، ۱۹۶۹؛ چکمان ۱۹۷۳؛ دیکن، ۱۹۷۴؛ رامایرز و گابالت، ۱۹۷۹؛ توماس، هاتا و کارول ۱۹۸۱؛ بولین و چکمان، ۱۹۸۵؛ دایمونند و دیگران، ۱۹۸۷؛ پورگرامی، ۱۹۸۸؛ بارو ۱۹۸۹؛ ریسیر ۱۹۹۰؛ لیست و توروز، ۱۹۹۱؛ دایمونند، ۱۹۹۲؛ پزورسکی و دیگران، ۲۰۰۰؛ ابو طالبی، ۲۰۰۰؛ عبداللهی و ساعی ۱۳۸۴؛ چلی و اکبری، ۱۳۸۴).

معتقدان الگوری تضاد در خصوص رابطه دموکراسی و توسعه، بر این باورند که دموکراسی هیچ تأثیر مثبتی بر توسعه ندارد و غالباً ممکن است تأثیر نامطلوبی نیز بر توسعه اقتصادی اجتماعی داشته باشد (لنت و بیج ۱۹۹۳). آنان در تأیید ادعای خود به توسعه سریع در برخی کشورهای کم و بیش استبدادی جنوب شرقی و شرق آسیا (کره جنوبی، تایوان و سنگاپور) اشاره دارند. دو استدلال از سوی این گروه مطرح می‌شود. اول اینکه عدم شتاب

توزیحی در ایران است. نوشتار حاضر جامعه ایران را از حیث نحوه سازش یا تضاد ف مذکور در یک دوره شصت و چهار ساله (از شروع سلطنت محمدرضا پهلوی تا روزه اصلاحات ۱۳۸۴) واکاوی می‌نماید و پاسخگویی به این سؤال مدنظر می‌باشد و کارهای سازش یا عدم سازش بین توسعه اقتصادی، سیاسی (دموکراسی) و مالی در آمدی در دوره‌های تاریخی ایران چیست؟ دوره مورد بررسی با استناد به سیاسی اقتصادی جامعه ایران به شش دوره تجزیه شده است و با بهره‌گیری از تحلیل فازی، شرایط علی لازم و کافی نابرابری‌های درآمدی مورد بررسی قرار

سوابق نظری توسعه، دموکراسی، یوآپری

آثار و مقالات تطبیقی بین‌کشوری انجام شده که عمدتاً به دنبال طرح تریلیست ۱۹۶۰ در خصوص رابطه دموکراسی و توسعه در طی چند دهه صورت گرفت. رایج متفاوت و گاه متضادی را ارائه می‌دهد که حاکی از پیچیدگی روابط متغیرهای اقتصادی، دموکراسی و برابری در کشورهای گوناگون است. به رغم کثرت‌های انجام شده بین‌کشوری و متغیر محور (کمی) اظهار نظر قطعی در مورد نوع و رابطه متغیرها به سهولت امکان‌پذیر نیست. لذا پژوهش‌های مورد محور که به شرایط جوامع مورد بررسی (زمینه) صایت دارد نیز به موازات پژوهش‌های متغیر محور، با ابانکا به زمینه‌های تاریخی و شرایط خاص جوامع مورد بررسی، مورد نظر باشد.

لال‌های ارائه شده در خصوص رابطه دموکراسی و توسعه در قالب سه الگوری ۱، تضاد و بدین‌گونه طبقه‌بندی می‌شود (الرسن و لین، ۱۳۸۲: ۶۴). فرض همسانگی ن اهداف چندگانه توسعه با الگوهای سازگاری، ریشه در مفاهیم کارل دورج، ر و سرپل بلاک و عده‌ای دیگر دارد که توسعه‌های را یک فرایند منظم و جامع که در آن جوامع بر محور توسعه نزدیک کردن مدل سنتی با نوین در حرکت هستند.

اقتصادی (۱۹۶۰) و شهروندی (۱۹۶۴) مشخص می‌شوند. در دهه ۷۰ محدودیت‌های فرض سازگاری بین اهداف توسعه - رشد اقتصادی، برابری، ثبات و ... - سبب آگاهی به این نکته شد که آثار مثبت توسعه غالباً با یکدیگر همراه نبوده است و لزوم انتخاب اهداف مورد تأکید قرار گرفت. در پیام‌های دهه ۷۰ عباراتی همچون انتخاب ظالمانه (۱۹۷۱)، انتخاب دشوار (۱۹۷۶)، انتخاب و سیاست‌های تخصیص (۱۹۷۱)، بحران انتخاب و تحول (۱۹۷۳)، معمای دشوار توسعه (۱۹۸۰) برجسته می‌شود. تحلیل‌های دهه ۱۹۷۰ به خصوص به نارضایتی رشد اقتصادی و برابری و با رشد اقتصادی و آزادی اشاره می‌کنند (همان: ۱۹۴). در دهه ۱۹۸۰ سیاست‌های سازشی به تدریج جایگزین انتخاب از بین اهداف توسعه شد. تأکید بر ضرورت انتخاب جای خود را به تأکید بر سازش داد و سوالات مطرح شده به سویی متمایل شد که ساختارهای نهادی برای سازش بین اهداف توسعه چیست؟ و استراتژی‌های حکومت برای دسترسی همزمان به اهداف توسعه چه باید باشد؟ (همان: ۵۴-۵۵). در دهه ۸۰ استدلال‌هایی مطرح شد که تفاوت‌های بین دولت‌ها در رسیدن به رشد و برابری یا عدم دستیابی به هیچ یکی از آن‌ها، به محیطی که رشد در آن تحقق می‌یابد و تصمیمات سیاسی اتخاذ شده، بستگی دارد. برخی آراء نیز بر نقش دولت دموکراتیک توسعه‌گرا بر ایجاد آشنی و تلفیق بین دموکراسی با رشد اقتصادی پایدار تأکید نمودند (لنت ویچ، ۱۹۹۴).

برای توجه این که چرا سازش عناصر یا اهداف توسعه‌ای در همه جوامع به یک صورت نیست، باید به ویژگی‌های منحصر به فرد هر کشور توجه کرد. این ویژگی‌ها به عواملی چون منابع طبیعی، موقعیت جغرافیای سیاسی، ویژگی‌ها و شخصیت مردم و نیز تحریرات تاریخی آن‌ها مربوط می‌شود. پژوهش‌های تطبیقی مورد‌محمور نسبت به پژوهش‌های متغیرمحور این قابلیت را دارند که این تمایزات و ترکیب‌های علی را در جوامع مورد مطالعه، مدنظر قرار دهند. توسعه در این مطالعه، مفهومی چندبعدی و شامل

طرح مسأله

با در برخی تعبیر تغییر تکاملی، مفهومی متکثر و چندوجهی است که مضمون بسوزن است ارتقای وضعیت موجود است. تکثر مفهومی توسعه، سبب شده نوعی تنوع‌توسعه‌جویی و نحوه اولویت‌بندی این وجوه در ادبیات توسعه مشاهده شود و دامنه آشنی آن مانند رشد اقتصادی، افزایش سطح رفاه، بهبود ساختارهای سیاسی، تولید، توزیع، فرهنگی، توسعه انسانی، برابری، توسعه پایدار و ... را شامل گردد. نوعی نوبت‌بندی فنی توسعه ارزشمند و تحقق آن را بر پایه ارزش‌های هر کشور متفاوت دانسته‌اند: آس می‌تواند یکی از وسایل مهم تحقق آن تلقی شود (اسکلار، ۱۳۸۲). توسعه توسعه تحقق نظم اجتماعی پویا نیز دانسته‌اند (جلیلی، ۱۳۷۵) که با کاستن از اختلافات-بسی در عرصه‌های منجاری، نهادی، رابطه‌ای و توزیمی، زمینه‌های استقرار نظم پدیدم بود. می‌آورد و یکی از مشخص‌ترین جلوه‌های آن افزایش منابع ارزشمند در جامعه جهان برابری در دسترسی به ظرفیت‌های منابع مذکور است (همان). مرور بر تأکیدات-مفهوم توسعه در دوره‌های گوناگون نشان می‌دهد که با عنایت به تحولات سیمت-سایر جلیح جهانی، عناصر مضارونی مورد اقبال نظریه‌پردازان و محققان توسعه قرار گرفته‌اند. توسعه به مثابه پیشرفت تاریخی، تدارک برنام‌ریزی شده پیشرفت‌های سیاسی-اجتماعی، یکی وضعیت در مقابل یک فرایند، رشد اقتصادی، دیگر گونی ساختار-اجتماعی، جهش در نیروهای مولد (برداشت مارکسیستی)، آزادی حق انتخاب (روا)، آروید، و ... است. در دهه ۹۰، توسعه پایدار، ضدصنعت‌گرایی، گفت‌وگو، صلح و پساتوسعه ان‌بانه از سه دهه‌های مضارونی است که تحولات مفهومی آن را در تعامل با سیاست نشان می‌دهد.

مبداً پنج هدف اصلی برای توسعه - رشد اقتصادی، عدالت، نظم و ثبات سیاسی - است. و استقلال سیاسی - با اهمیت تلقی شده است، که هم دارای وجوه اقتصادی-اجتماعی

تحلیل فازی رابطه توسعه اقتصادی، سیاسی و تابرایی‌های درآمدی در ایران^۱

مورگان عطیمی هاشمی

عضو هیات علمی گروه پژوهشی

علوم اجتماعی جهاد دانشگاهی مشهد

محمد مظلوم خراسانی

عضو هیات علمی و دانشیار گروه

علوم اجتماعی دانشگاه فردوسی مشهد

(تاریخ دریافت: ۱۳۸۸/۳/۴ تاریخ پذیرش: ۱۳۸۹/۹/۱۵)

چکیده: مطالعه حاضر با اتخاذ رویکرد تطبیقی مورد محور و به کارگیری روش تحلیل فازی، شرایط علی تابرایی‌های درآمدی در ایران در یک دوره شصت و چهار ساله را مورد بررسی قرار داده است. موارد این بررسی، شش دوره تاریخی می‌باشند که با عنایت به تغییر در سیاست‌های توسعه‌ای از یکدیگر تمایز شده‌اند. مدل پیشنهادی جهت مطالعه شرایط علی مؤثر بر تابرایی‌های اجتماعی (با تأکید بر تابرایی درآمدی، مدل) ترکیبی است که توانمان از دیدگاه نوسازی، وابستگی (موقعیت در نظام جهانی) و نظریه دولت توسعه‌گرا (نمودگر دانی دولت و روابط دولت - جامعه) بهره گرفته است. نتایج واریس شروط لازم (مضرد) نابرابری درآمدی در ایران نشان داد توسعه اقتصادی، شرط لازم برابری درآمد و قدرت دولت (دولت یزرگ و رانیر) و وابستگی نیز هر یک شرط لازم نابرابری درآمد محسوب می‌شوند. اما دموکراسی و قدرت برای برابری درآمدی به تنهایی نه لازم و نه کافی هستند. اجتماع دو شرط دموکراسی و قدرت جامعه شرط کافی برابری درآمدی در ایران و قدرت دولت و جامعه، شرط لازم آن محسوب می‌شوند. بررسی مسیرهای علی (شروط) کافی برای وقوع نتیجه نشان می‌دهد دو مسیر جداگانه برای رخداد نابرابری درآمدی در ایران وجود دارد که هر کدام از این مسیرها شرط ترکیبی (مطلق) کافی تلقی می‌شوند. اولین مسیر نبود توسعه اقتصادی و نبود قدرت دولت، دو کنار وابستگی و نبود دموکراسی است و مسیر دوم توسعه اقتصادی، قدرت دولت، وابستگی و نبود دموکراسی و قدرت جامعه مدنی است.

واژگان کلیدی: تحلیل فازی، تحلیل تطبیقی-تاریخی، توسعه اقتصادی، توسعه سیاسی، نابرابری‌های درآمدی، روابط دولت و جامعه.

این مقاله بر اساس بخشی از نتایج پایان نامه دکتری با عنوان "بررسی تطبیقی تاریخی توسعه اقتصادی، سیاسی و تابرایی‌های درآمدی در ایران" است.

مجله تحلیل اجتماعی

نظم و نابرابری اجتماعی

(دو فصلنامه علمی - پژوهشی)

پژوهشنامه علوم انسانی شماره ۵۹/۴ پاییز و زمستان ۱۳۸۹

شماره ۲۰۰۸-۷۳۱۴

سببست مجله: مجله تحلیل اجتماعی ایران به انتشار مقالات علمی - پژوهشی می‌پردازد که به نوبه نوری بر موضوعات ارتقاء دهنده دانش جامعه را دربردارد و با بهره‌گیری از فهم مسائل اجتماعی ایران و شناخت علل و آثار آنها کمک‌کننده خواهد بود. برای تسلط به اهداف مزبور، مقاله لازم است حداقل یکی از شرایط ذیل را دربربندد: ۱- ارائه یافته‌ها و نتایج پژوهش‌های علمی جدید ۲- تولید روش‌های مفاهیم نظری اساسی و کمک به پیشرفت نظری جدید ۳- ارائه سرفرازی‌های مفاهیم و نظریه‌های جدید ۴- دیگران را آگاه و آزردهی روش‌های تحقیقی.

صاحب امتیاز:

دانشگاه شهید بهشتی

مدیر مسئول:

دکتر اکبر محمدالدین

سرپرست:

دکتر محمود چلبی

مدیر داخلی:

دکتر مصطفی اجهادی

مسئول امور اجرایی:

ویدا رضوی

اعضای شورای علمی:

محمد خدایتان، استاد جامعه‌شناسی دانشگاه علامه طباطبائی	فرحان ارباب‌انزلی، استاد جامعه‌شناسی دانشگاه شهید چمران
ابراهیم قیصرمات، استاد جامعه‌شناسی دانشگاه شهید بهشتی	مسعود چلبی، استاد جامعه‌شناسی دانشگاه شهید بهشتی
مسعود رضوی، استاد جامعه‌شناسی دانشگاه تهران	علیرضا صفیری، استاد جامعه‌شناسی دانشگاه الزهراء
	حیدر محمدی، مدیر اجرایی، استاد جمعیت‌شناسی دانشگاه شهید بهشتی

ناشر:

دانشگاه شهید بهشتی

نشانی: تهران، اوین، دانشگاه شهید بهشتی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی

Social.Analyst@sbu.ac.ir: پست الکترونیکی

شماره: ۲۳۳۱۷۰۹

تلفن: ۲۹۹۰۲۴۶۰